

Liikkumisen ohjauksen valtionavustus 2018

Liikkumisen ohjaus rakentamisen aikana merkittävissä
kaupunkikehitys- ja liikennehankkeissa Tampereella

Loppuraportti

31.1.2019

TAMPERE

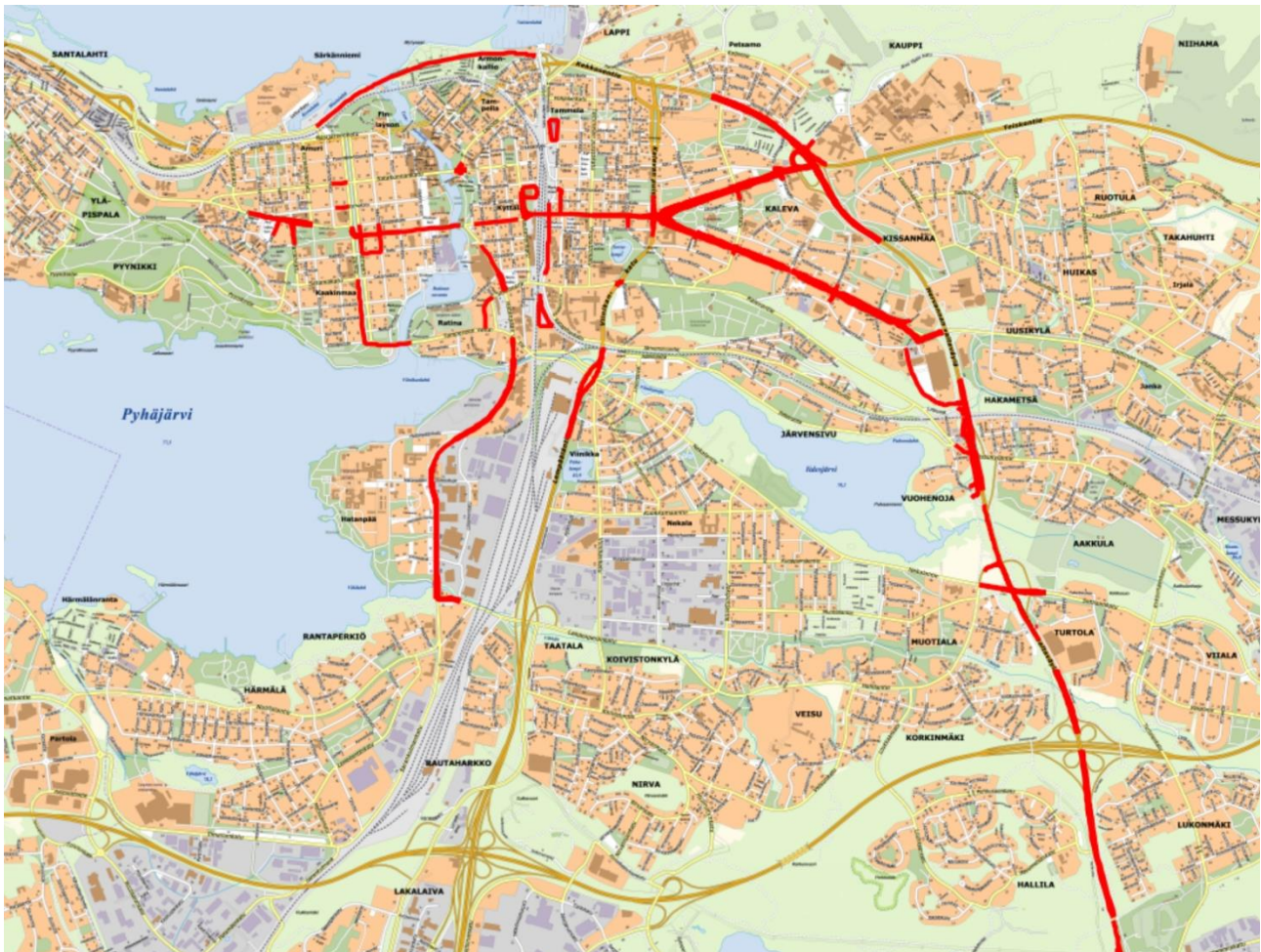
trafix

Sisältö

Työn tausta	3
Työn tavoitteet	4
Hankkeen organisointi ja ohjaus	4
Liikkumisen ohjauksen toimenpiteet vuodelle 2018.....	5
Rekisterikilpitunnistusjärjestelmästä saatavan tiedon hyödyntäminen	5
Toimenpidekokonaisuus 1: Liityntäpysäköinti	7
Toimenpidekokonaisuus 2: Kävely ja pyöräily.....	15
Toimenpidekokonaisuus 3: Joukkoliikenteen markkinointi ja kampanjat	18
Toimenpiteiden vaikutusten seuranta ja tavoitteiden toteutuminen	21
Arvio hankkeen vaikuttavuudesta	23
Hankkeen toiminta-alue sekä yhteistyöosapuolien ja tärkeimpien kohderyhmien saavuttaminen.....	24
Liitteet.....	25

Työn tausta

Raitiotien rakentamisen alettua vuonna 2017 Tampereen kaupunki käynnisti monivuotisen hankkeen kestävän liikkumisen edistämiseksi ja liikkumisen ohjauksen toimenpiteiden toteuttamiseksi rakentamishankkeiden aikana. Hankkeen taustalla on Tampereen keskustassa ja sen läheisyydessä seuraavien vuosien aikana käynnissä olevat lukuisat mittavat kaupunkikehitys- ja liikennehankkeet. Raitiotien rakentamisen lisäksi muun muassa asemanseudun voimakas kehittäminen on käynnistymässä. Tiivis kaupunkirakenne on haastava toimintaympäristö, kun tilaa on vähän ja liikkujia paljon. Tällöin rakennushankkeet vaikuttavat merkittävästi monen liikkumiseen ja aiheuttavat muutoksia arjen matkoihin. Toisaalta kaupunkiympäristö tarjoaa hyvät mahdollisuudet kestävien kulkutapojen käyttöön. Kun liikennejärjestelmässä ja kaupunkirakenteessa tapahtuu mittavia muutoksia, on tärkeää vaikuttaa liikkumisen ohjauksen keinoin arkimatkojen kulkutapamuutoksiin. Rakentamishankkeiden sijainnit muuttuvat, ja toimenpiteet kohdistetaan työmaiden vaikutusten mukaan. Tampereen kaupunki on koonnut karttapalveluun rakentamiskohteiden tiedot paikkatietomuodossa (kuva 1).

Kuva 1. Karttapalveluun kootut rakentamiskohteet Tampereella vuosina 2018–2021.

Tampereen kaupunki haluaa olla rakennushankkeiden aikaisen liikkumisen ohjauksen toteuttajana edelläkävijä niin Suomessa kuin kansainvälisestikin. Tampereen kaupunki haluaa testata ja kehittää hyviä, tehokkaita ja vaikuttavia toimintatapoja ja toimenpiteitä. Suomessa liikkumisen ohjauksen toimenpiteitä ei ole juurikaan toteutettu kaupunkikehitys- ja liikennehankkeiden rakentamisen yhteydessä. Tampereella viime vuonna rakentamisen aikaisesta liikkumisen ohjauksesta saadut kokemukset ovat olleet positiivisia, ja

ne kannustavat jatkamaan työtä. Rakennushankkeiden aikana toteutetuilla liikkumisen ohjauksen toimenpiteillä voidaan vähentää merkittävästi työnaikaisia häiriöitä liikenteelle, kun henkilöautoliikenteen määrä vähentyy kriittisissä kohteissa parantaen samalla joukkoliikenteen liikennöintiolosuhteita. Toimenpiteillä tavoitellaan pysyviä kulkutapamuutoksia, sillä rakentamiskohteiden valmistumistuttua liikennejärjestelyt eivät kaikilta osin palaa enää ennalleen.

[Työn tavoitteet](#)

Vuonna 2017 Tampereella käynnistyneen rakentamisen aikaisen liikkumisen ohjauksen hankkeen ensimmäiset tulokset ovat olleet rohkaisevia. Tampereen kaupungin tavoitteena on jatkanut määrätietoisesti rakentamisen aikaista kestävästä liikkumisen edistämistä ja liikkumisen ohjauksen toteutusta. Tämä palvelee myös Tampereen kestävästä kaupunkiliikuttamisen suunnitelman (SUMP) laadintaa ja toimenpiteiden määrittämistä. Vuoden 2018 liikkumisen ohjauksen toimenpideohjelma muodostaa jatkumon viime vuonna käynnistyneelle hankkeelle.

Vuonna 2018 merkittävien kaupunkikehitys- ja liikennehankkeiden rakentamisen aikaista liikkumisen ohjausta on toteutettu Tampereella kolmen toimenpidekokonaisuuden kautta. Kaikissa kokonaisuuksissa keskeinen lähtökohta on toimenpiteiden kohdentaminen nykyisille henkilöautoilijoille, mutta toimenpiteet palvelevat myös nykyisiä joukkoliikenteen käyttäjiä, pyöräilijöitä ja kävelijöitä. Toisena keskeisenä lähtökohtana on toimenpiteiden vaikutusten jatkuva seuranta.

Työlle asetetut merkittävimmät tavoitteet ovat seuraavat:

- Henkilöautoliikenteen määrä vähenee rakennuskohteissa ruuhka-aikoina ja vuorokausitasolla 25–40 % sekä säilyy alhaisena.
- Vähentyneestä henkilöautoliikenteen määrästä mahdollisimman monen tavoitellaan siirtyvän kestävien kulkutapojen käyttäjiksi.
- Joukkoliikenteen käyttö lisääntyy liityntäpysäköintialueiden läheisyydessä.
- Toimenpiteillä tavoitellaan pysyviä kulkutapamuutoksia, sillä esimerkiksi raitiotien rakentamisen aikaisista ratkaisuksista merkittävä osa vähentää henkilöautoliikenteen kapasiteettiä pysyvästi Tampereen keskustassa ja sen lähiympäristössä.
- Tavoitteena on liityntäpysäköinnin vakiinnuttaminen uutena toimintamallina. Liityntäpysäköintialueilla tavoitellaan yli 60 %:n käyttöastetta. Lisäksi tavoitteena on toimivan toimintamallin muodostaminen kolmansien osapuolten kanssa toteutettavaan liityntäpysäköintiin.
- Tampereen kaupunki haluaa olla rakennushankkeiden aikaisen liikkumisen ohjauksen toteuttajana edelläkävijä niin Suomessa kuin kansainvälisestikin. Lisäksi tavoitteena löytää hyviä, tehokkaita ja vaikuttavia toimintatapoja rakentamisen aikaiseen liikkumisen ohjaukseen.
- Kehittää Tampereen kaupunkiseudulle pysyvä toimintamalli, jolla liikkumisen ohjauksen toimenpiteitä voidaan tehokkaasti kohdentaa nykyisille autoilijoille.

[Hankkeen organisointi ja ohjaus](#)

Hankkeen ohjausryhmä kokoontui kahdesti: 15.8.2018 ja 1.11.2018. Hankekokonaisuuden koordinoinnista ovat vastanneet Heljä Aarnikko ja Sanna Ovaska (Tampereen kaupunki, Liikennejärjestelmän suunnittelu). Hanketta on toteutettu jatkuvassa vuorovaikutuksessa Tampereen kaupungin eri yksiköiden, kuten Liikkuva Tampere -projektin ja Joukkoliikenteen, kanssa. Teemoittain on ollut useita kaupungin sisäisiä palavereja eri kokoonpanoilla.

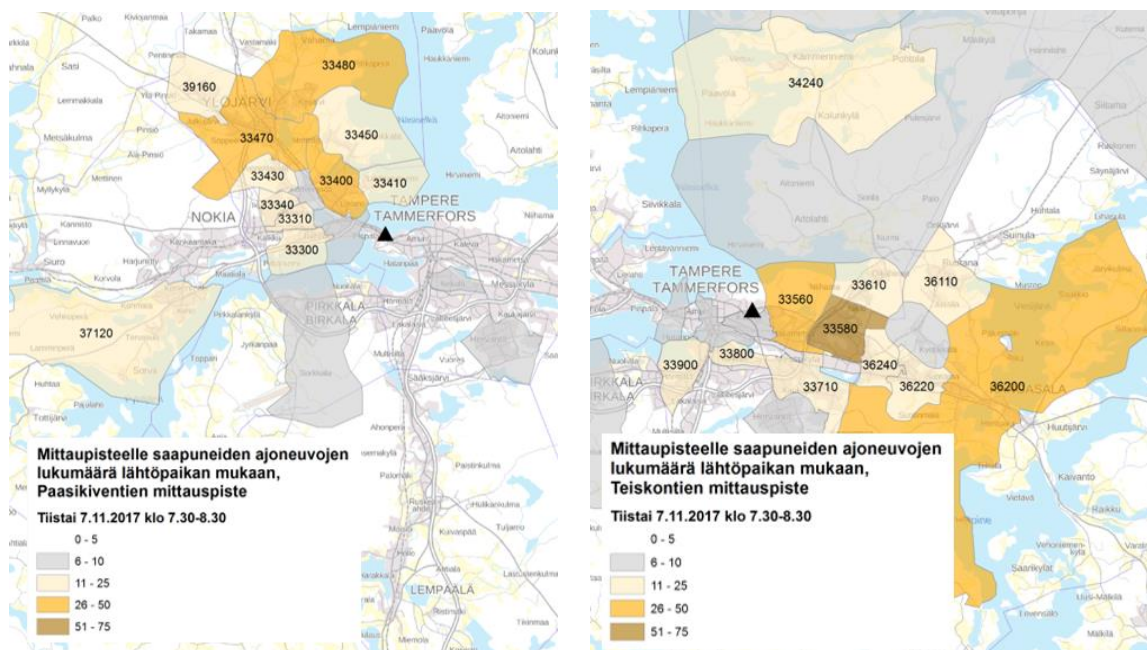
Liikkumisen ohjauksen toimenpiteet vuodelle 2018

Vuoden 2018 liikkumisen ohjauksen toimenpideohjelma muodostuu kolmesta toimenpidekokonaisuudesta. Toimenpideohjelman keskeisiä elementtejä ovat toimenpiteiden tehokas kohdentaminen, vaikutusten jatkuva seuranta sekä näkyvä kestävä liikkumisen markkinointi ja viestintä.

Markkinoinnilla ja kampanjoilla halutaan rohkaista ja kannustaa autoilijoita kokeilemaan kestäviä liikkumismuotoja, ja sitä kautta siirtymään niiden vakituksiksi käyttäjiksi. Kampanjat mahdollistavat myös nykyisten kestäviä liikkumismuotoja käyttävien palkitsemisen ja sitouttamisen viisaisiin valintoihin. Rakentamisen aikaista kestävä liikkumisen markkinointia on toteutettu jatkuvana prosessina, jossa keskeiset rakentamiseen liittyvät muutospiisteet tunnistetaan tärkeinä markkinointi- ja viestintäajankohtina. Pyöräilyviikko toukokuussa ja Liikkujan viikko syyskuussa ovat keskeisiä markkinoinnin toteutusajankohtia. Kohdealueille suunnatussa markkinoinnissa voidaan hyödyntää mahdollisen suoramarkkinoinnin lisäksi tempauksia, somemarkkinointia ja paikallislehtiyhteistyötä. Viestinnässä joukkoliikenne ja pyöräily-yhteydet sekä liityntäpysäköintimahdollisuudet ovat keskeisiä teemoja.

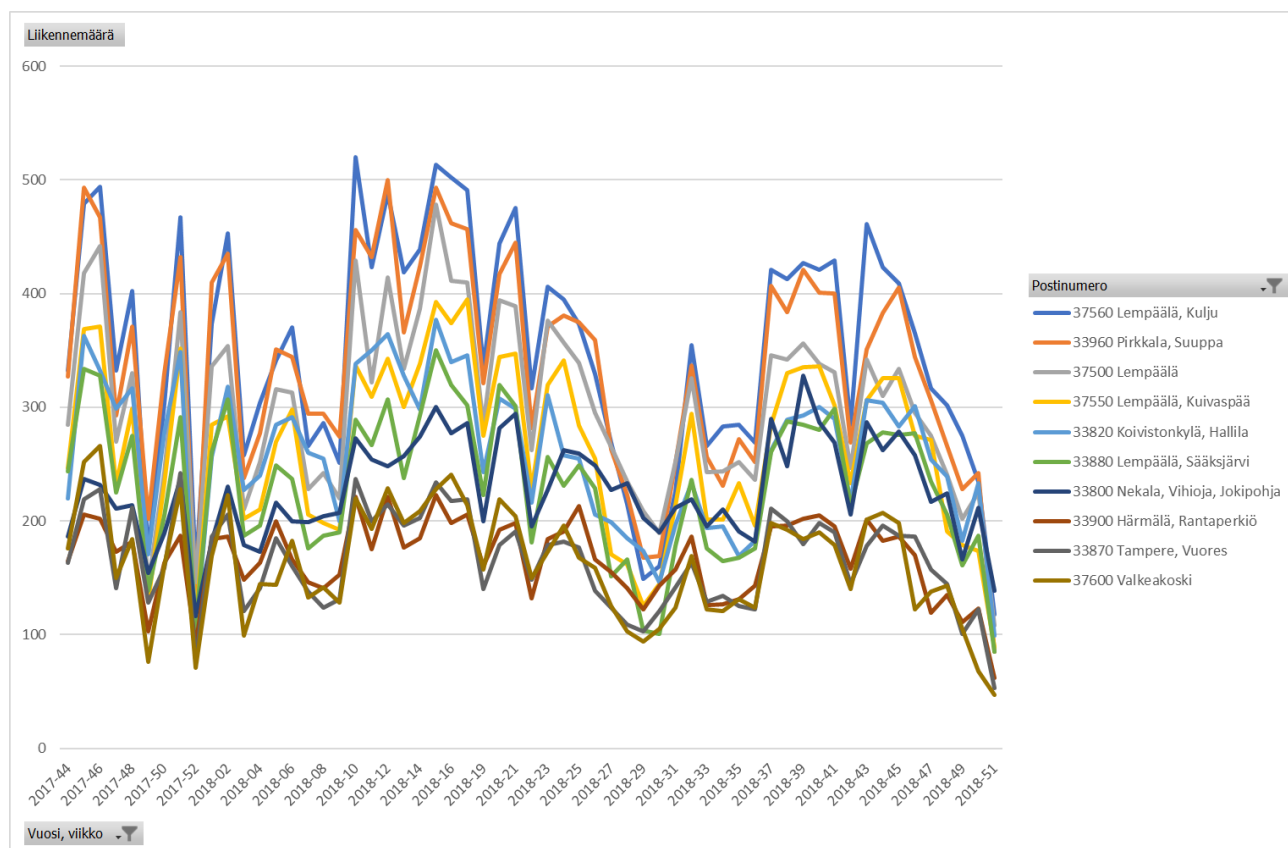
Rekisterikilpitunnistusjärjestelmästä saatavan tiedon hyödyntäminen

Viime vuonna Tampereen rakentamisen aikainen liikkumisen ohjaus -hanke käynnistyi liikkumisen ohjauksen toimenpiteiden toteuttamista tukevien teknisten järjestelmien käyttöönotolla. Toteutettu järjestelmä kerää tietoa keskustaan saapuvasta liikenteestä kolmessa pisteessä kaupungin sisääntuloväylillä. Rekisterikilpitunnistukseen perustuva järjestelmä tunnistaa, mistä ajoneuvot ovat peräisin autoilijan asuinpaikan postinumeroalueen tarkkuudella (kuva 2). Tampereen kaupungin tavoitteena on hyödyntää tehokkaasti vuonna 2017 käyttöönotettua järjestelmää, ja siten siitä saatava tieto toimii vuoden 2018 toimenpideohjelmassa keskeisenä lähtökohtana liikkumisen ohjauksen toimenpiteiden kohdentamiselle, keskeisten kohdealueiden tunnistamiselle ja toimenpiteiden vaikutusten seurannalle. Tietoja hyödynnettiin myös viestinnän ja markkinoinnin sisällössä. Toimenpiteitä kohdistetaan erityisesti kohdealueiden nykyisille autoilijoille, joista mahdollisimman monen tavoitellaan siirtyvän joukkoliikenteen, pyöräilyn ja kävelyn pariin. Toimenpiteet palvelevat myös nykyisiä joukkoliikenteen käyttäjiä, pyöräilijöitä ja kävelijöitä.

Kuva 2. Esimerkki kohdealueiden tunnistamisesta rekisterikilpitunnistusjärjestelmän perusteella (Paasikiventien ja Teiskontien mittauspisteet: läpiajaneet, vko 45, tiistai, AHT).

Ajoneuvojen lähtöalueanalyysi tehtiin 18 kuukauden mittaiselta seuranta-ajanjaksolta (heinäkuu 2017 – joulukuu 2018). Lähtöaineistona oli mittauspisteiden kautta kulkeneet ajoneuvot, joista kustakin oli tieto ajoneuvon omistajan asuinpaikan postinumeroalue. Lähtöaineistosta selvitettiin, mitkä ovat kunkin mittauspisteen kuormittavimmat postinumeroalueet tai onko kuormittavuudessa suurta alueellista vaihtelua. Kuvassa 3 on esitetty Lempääläntien mittauspisteen kymmenen kuormittavinta postinumeroaluetta. (kuva 3). Mittauspisteiden tarkemmat analyysit on esitetty raportin liitteessä 1.

Kuva 3 Lempääläntien mittauspisteen kuormittavuus postinumeroalueittain, 10 kuormittavinta postinumeroaluetta.

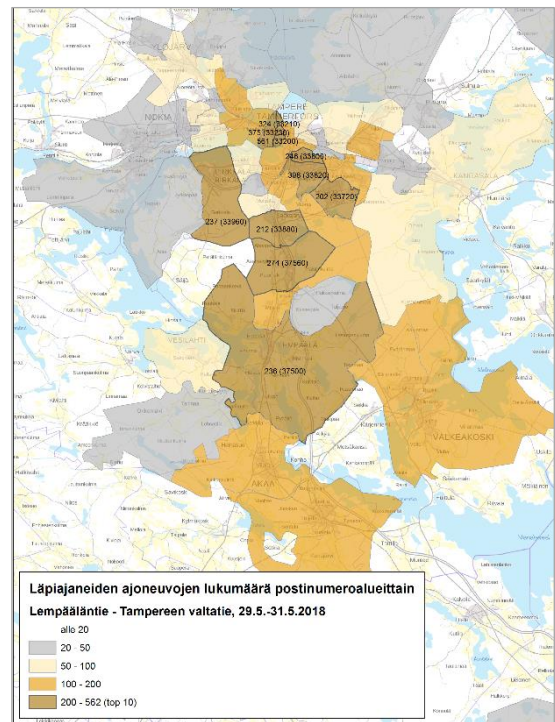
Teiskontien, Lempääläntien ja Paasikiventien mittauspisteiden dataa on havainnollistettu useasta eri näkökulmasta. Moni tarkasteluista edellyttää pidempää seurantajaksoa tilastollisesti merkittävien analyysien tekemiseksi. Datasta on tarkasteltu seuraavia asioita:

- Kokonaisliikennemäärät vuorokauden otoksella sekä aikasarjana vuoden 2017 heinäkuusta vuoden 2018 loppuun.
 - Mittauspisteissä liikenne jakautuu siten, että aamun (7–9) liikenteen osuus on 17–22 % vuorokauden kokonaisliikenteestä. Aikasarjavertailussa viikoittainen suurin liikennemäärä osuu vuodelle 2017 jokaisella mittauspisteellä.
- Havainnot postinumeroalueittain vuorokauden otoksella sekä aikasarjana vuoden 2017 heinäkuusta vuoden loppuun 2018. Aikasarjassa on havainnot viikoittain, kultakin viikolta on laskettu yhteen liikenne tiistaina, keskiviikkona ja torstaina kello 7–9.
 - Postinumeroalueittain vuorokauden ajalla tarkasteltuna 10 kuormittavinta postinumeroaluetta tuottaa 31–38 % havainnoista. Kello 7 ja 9 välillä osuus on suurempi, 39–51 %.

- Ajoneuvojen lukumäärä viikolla 48 vuosina 2017 ja 2018 (arkipäivät), havaintojen jakauma vuorokausittain.
 - Vuosien 2017 ja 2018 jakaumat vuorokaudelle ovat hyvin samankaltaiset. Suurin piikki on aamulla noin tunnin ajan 7.30–8.30 kaikilla mittauspisteillä. Iltapäivän piikki jakautuu tasaisemmin noin kahden tunnin ajalle.
- Toistuvuus viikon arkipäivien aikana: kuinka suuri osa yksilöllisistä ajoneuvoista ajaa mittauspisteen kautta kerran, kaksi kertaa tai useammin.
 - Toistuvuus on hyvin samankaltaista mittauspisteiden välillä. Yllättävän suuri osa ajaa arkiviikon aikana vain kerran mittauspisteen kautta. Toisaalta useamman kerran mittauspisteen kautta nostavat mittauspisteen kokonaisvolyyymia.
- Päästöt (otos yhdeltä arkipäivältä)
 - Kaikilla mittauspisteillä vähäpäästöisten ajoneuvojen osuus on hyvin alhainen. Kolmanneksesta havainnoista puuttuu tieto ajoneuvon päästöistä.

Toisena analyysinä arvioitiin läpiajoliikennettä. Kahden mittauspisteen kautta ajavista ajoneuvoista tutkittiin, mitkä ovat ajaneet mittauspisteiden välin (noin 2 kilometriä) 15 minuutissa ja miltä postinumeroalueelta kyseiset ajoneuvot ovat (kuva 4). Läpiajoliikenteen tarkemmat analyysit on esitetty raportin liitteessä 2.

Analyysit toimivat lähtökohtana toimenpiteiden kohdentamiselle. Muun muassa näihin analyyseihin perustuen markkinointia on päätetty kohdentaa Lempäälään ja Vesilahdelle liikkujan viikolla syksyllä 2018.

Kuva 4. Esimerkki läpiajoliikenteen analyysistä (Lempääläntien ja Tampereen valtatieen mittauspisteiden kautta ajaneet 29.5.-31.8.2018).

Toimenpidekokonaisuus 1: Liityntäpysäköinti

Niihaman liityntäpysäköintialue on ollut käytössä syksystä 2017. Tamperelaiset ovat löytäneet hyvin uuden liityntäpysäköintialueen sekä omaksuneet nopeasti uudenlaisen matkaketjun. Kartoitettuaan optimaalisia sijainteja liityntäpysäköintialueille kaupunki tunnisti, että sillä on omistuksessaan vain vähän liityntäpysäköintiin soveltuvia kohteita hyvien joukkoliikennedyhteyksien varsilla. Siten kaupunki käynnisti neuvottelut liityntäpysäköinnin toteuttamisesta kolmannen osapuolen (kauppaliikkeet) olemassa olevalle pysäköintialueelle.

Vuodelle 2018 määritettiin seuraavat toimenpiteet:

- ensimmäisten liityntäpysäköintialueiden avaaminen yhteistyössä kolmansien osapuolten kanssa
- neuvottelujen jatkaminen uusien liityntäpysäköintialueiden toteutuksesta
- liityntäpysäköinnin kaupallisen konseptin kehittäminen

- uusien liityntäpysäköintialueiden ja -mahdollisuuksien markkinointi (avajaiset, yleinen markkinointi ja markkinointi kohdealueilla)
- liityntäpysäköintialueiden laadukkaan opastuksen toteuttaminen ja liityntäpysäköintitiedon kokoaminen sähköisesti yhteen paikkaan
- käyttöasteen seuranta ja käyttökokemusten kerääminen liityntäpysäköinnistä

Uudet liityntäpysäköintialueet ja liityntäpysäköinnin kaupallinen konsepti

Tavoitteeksi vuodelle 2018 asetettiin, että

- Tampereen kaupunki toimii edelläkävijänä kehittäessään systemaattista toimintatapaa kolmansien osapuolten kanssa yhteistyössä toteutettavien liityntäpysäköintialueiden käyttöönottoon.
- Keskitytään uusien liityntäpysäköintialueiden tehokkaaseen markkinointiin ja käyttäjäkokemusten keräämiseen.
- Lisäksi edistetään 1–3 uuden liityntäpysäköintialueen avaamista vuoden 2018 aikana.
- Liityntäpysäköinnin kaupallista konseptia kehitetään edelleen kokemusten perusteella.
- Täydennetään tarpeen mukaan pyörien liityntäpysäköintipaikkoja bussipysäkeille vahvistaen pyöräbussi -matkaketjun kasvua.

Liityntäpysäköintineuvottelut kauppaliikkeiden kanssa etenivät myönteisesti ja hyvässä yhteistyössä, vaikkakin hitaasti. Syksyllä 2017 avautuneen Niihaman liityntäpysäköintialueen rinnalla avautuivat Citymarket Turtolan liityntäpysäköinti huhtikuussa 2018 ja Prisma Koivistonkylän liityntäpysäköinti touko-kesäkuun vaihteessa 2018. Ikean liityntäpysäköinti valmistui elokuussa, ja varsinaisia avajaisia vietettiin Liikkujan viikolla 16.9.2018.

Liityntäpysäköinnistä on valmistumassa hankkeen ulkopuolisella rahoituksella diplomityö, jossa arvioidaan Tampereen kaupungin kaupallisten toimijoiden kanssa yhteistyössä toteutetun liityntäpysäköinnin toimivuutta. Työssä arvioitiin CM Turtolan, Prisma Koivistonkylän ja IKEAn toimivuuden tekijöitä (ks. liite 3). Näitä hyödynnetään, kun mietitään mahdollisia uusia avauksia ja kehitetään liityntäpysäköinnin mallia edelleen. On päätetty, että Turtolan vähäisestä käyttäjämäärästä huolimatta liityntäpysäköintiä jatkettaisiin 2019 ja katsottaisiin, toisivatko toimivuuden parantavuus ja markkinointi lisää käyttäjiä. Edelleen pyritään myös saamaan liityntäpysäköintialueita sijainniltaan optimaalisimmilta alueilta (esim. Lielähti).

Liityntäpysäköinnin markkinointi

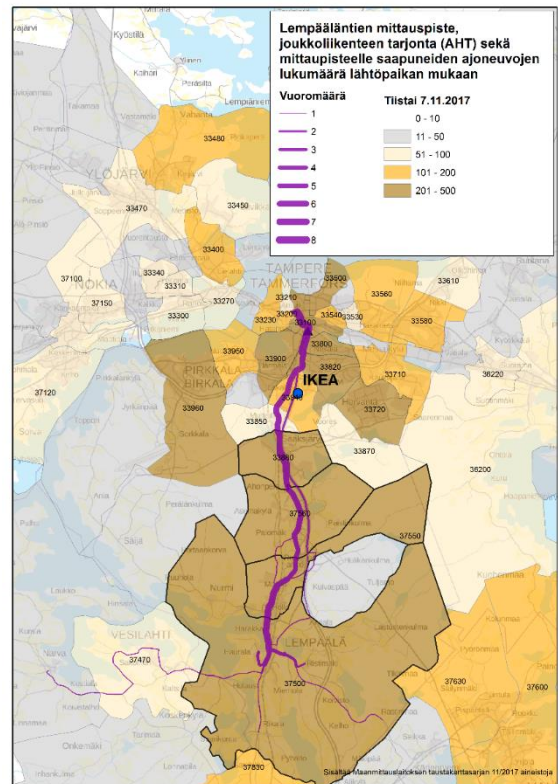
Tavoitteeksi vuodelle 2018 asetettiin, että

- Markkinointia toteutetaan yhteistyössä liityntäpysäköintiin osallistuneiden kolmansien osapuolten kanssa. Etenkin liityntäpysäköintialueiden avajaiset ovat keskeinen markkinointimahdollisuus.
- Lisäksi markkinointia ja viestintää toteutetaan kohdennetusti liityntäpysäköintialueen suunnan sisään tuloväylän kohdealueille, jotka on tunnistettu aiemmin mainitun rekisterikilpitunnistuksen perusteella postinumeroalueen tarkkuudella.
- Koska liityntäpysäköinti on vielä uusi palvelu koko seudulla, siitä viestitään myös laajemmin sekä toteutetaan laadukas opastus ja kootaan liityntäpysäköintitieto sähköisesti yhteen paikkaan.
- Liityntäpysäköinnin markkinoinnissa hyödynnetään vuonna 2017 tehtyjä materiaaleja, kuten somemarkkinoinnissa käytettyä videota ja hyväksi todettua avajaiskonseptia. Vuonna 2018 avajaiskonseptia kehitetään yhdessä kauppaliikkeiden kanssa.

Citymarket Turtolan avajaispäivänä järjestettiin tiedotuksen lisäksi pienimuotoista ohjelmaa: palkittiin ensimmäisiä pysäköitsijöitä, jaettiin joukkoliikenteen lippuetuja ja kerrottiin asiakkaille liityntäpysäköinnistä.

Syyskuussa liikkujan viikolla liityntäpysäköintiä markkinoitiin mm. bussiperämainoksilla, suoramarkkinointikampanjalla (kirje, lehti-ilmoitus + sosiaalinen media) Lempäälän ja Vesilahden valituille postinumero-alueille sekä paikan päällä liityntäpysäköintialueilla. Suoramarkkinointikampanja sisälsi tietoa joukkoliikenteestä, uusista liityntäpysäköintialueista sekä lippuedun uusille matkakortin hankkijoille. Liityntäpysäköintialueilla 220 liityntäpysäköijälle tarjottiin lippuetu, jonka otti käyttöön 86 uutta käyttäjää (39 %). Liityntäpysäköintitapahtumat oli yhdistetty Facebook-markkinointiin ja kohdennettuun alueelliseen markkinointiin. Lisäksi liityntäpysäköinnin markkinointivideo ”Vapaus miksata” tavoitti kaikkiaan 28 904 henkilöä.

Kuva 5 Joukkoliikenteen tarjonta sekä mittauspisteelle saapuneet ajoneuvot postinumeroalueittain, Lempäälän suunnan tarkastelu.

Käytön ja kokemusten seuranta

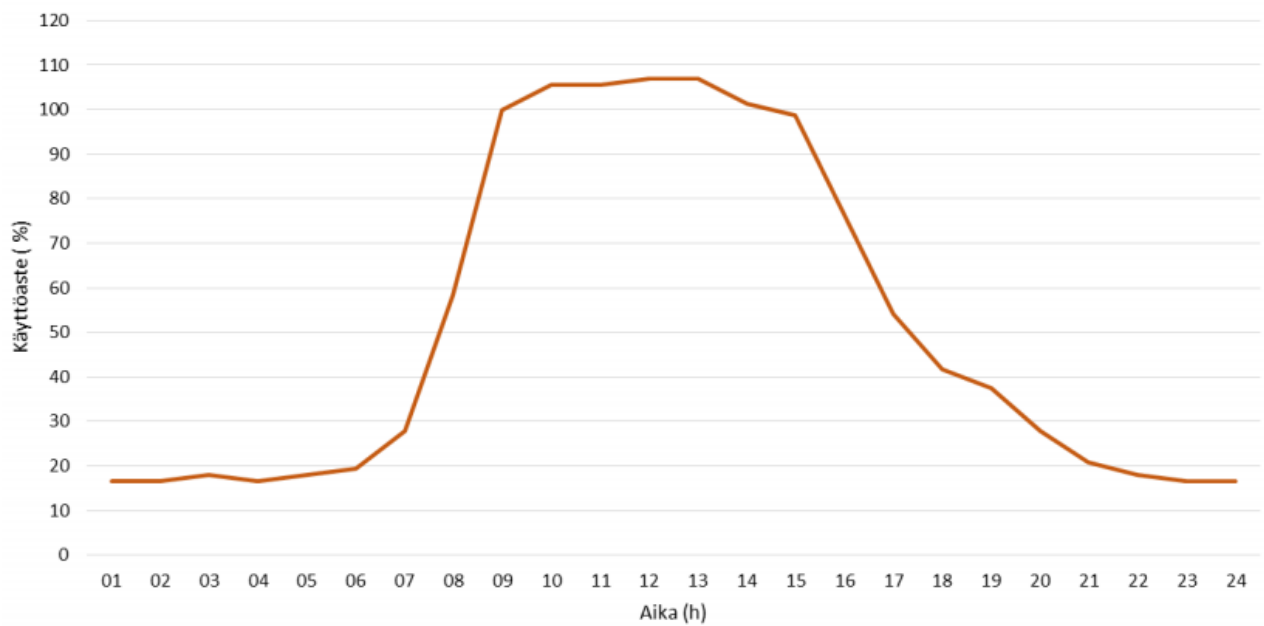
Tavoitteeksi vuodelle 2018 asetettiin seuraavaa:

- Vuonna 2018 liityntäpysäköinnin käyttöastetta seurataan ja kerätään käyttäjäkokemuksia. Seurantatuloksia hyödynnetään viestinnässä ja markkinoinnissa. Käyttöasteita ja -kokemuksia käydään säännöllisesti läpi kauppaliikkeiden kanssa toiminnan kehittämiseksi.

Niihama (70 liityntäpysäköintipaikkaa)

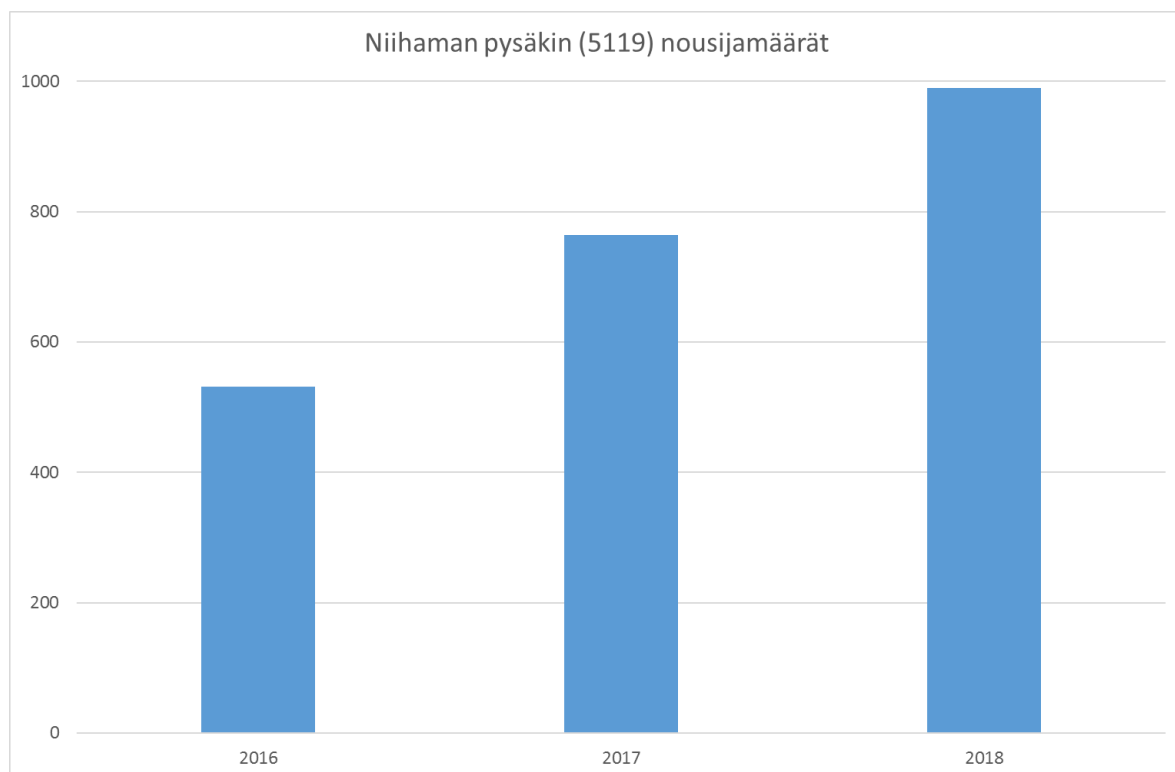
Niihaman liityntäpysäköinnin käyttöaste pysyi hyvänä vuoden 2018 mittauksissa. Toukokuussa 2018 tehtiin kahtena päivänä käyttöastelaskentoja ja käyttäjähaastatteluja. Käyttöaste oli silloin noin 90 %. Käyttäjähaastatteluissa palaute oli myönteistä. Myös pysäköinnin maksuttomuuden tärkeys ja huoli paikkojen riittävyydestä tulivat esiin käyttäjähaastatteluissa.

Niihaman syksyn 2018 käyttöastelaskennat tehtiin lokakuussa yhden arkivuorokauden aikana (ke 10.10. klo 10 - to 11.10. klo 10). Alue oli täynnä noin klo 9–15, ja suuren osan tästä ajasta käyttöaste oli yli 100 % (kuva 6): autoja oli pysäköity myös ei-merkityille paikoille. Liityntäpysäköintialue täyttyi voimakkaimmin noin klo 7–9 ja tyhjäksi klo 15–17. Yöaikaan käyttöaste oli vajaa 20 %.

Kuva 6 Niihaman liityntäpysäköintialueen käyttöaste 10.-11.10.2018.

Niihaman pysäkin (5119) nousijamäärät ovat nousseet selvästi liityntäpysäköintialueen käyttöönoton myötä. Vuonna 2016 viikolla 43 (maanantaista perjantaihin) nousijoita oli 531, vastaavana ajankohtana vuonna 2017 nousijoita oli 764 ja vuonna 2018 lähes tuhat.

Kuva 7 Niihaman pysäkin nousijat viikolla 43/44 vuosina 2016, 2017 ja 2018

Niihaman käyttäjäkysely toteutettiin loka-marraskuussa 2018. Kyselyiden tavoitteena oli selvittää käyttäjien tyytyväisyys liityntäpysäköintialueeseen, kuinka usein aluetta käytetään, pysäköinnin kesto ja pysäköinnin syyt. Yhteensä vastaajia oli 101: 88 osallistui haastatteluun liityntäpysäköintialueella, ja 13 vastasi verkossa.

Liityntäpysäköintialueen sijainti, toimivuus ja pysäköinnin maksuttomuus arvioitiin hyviksi asioiksi. Alueen koko suhteessa käyttäjämääriin aiheutti kuitenkin huolta: osalla vastaajista oli välillä vaikeuksia löytää vapaata paikkaa – tätä tukee osaltaan myös käyttöastetutkimus, jossa käyttöaste oli päiväsaikaan usean tunnin ajan yli 100 %.

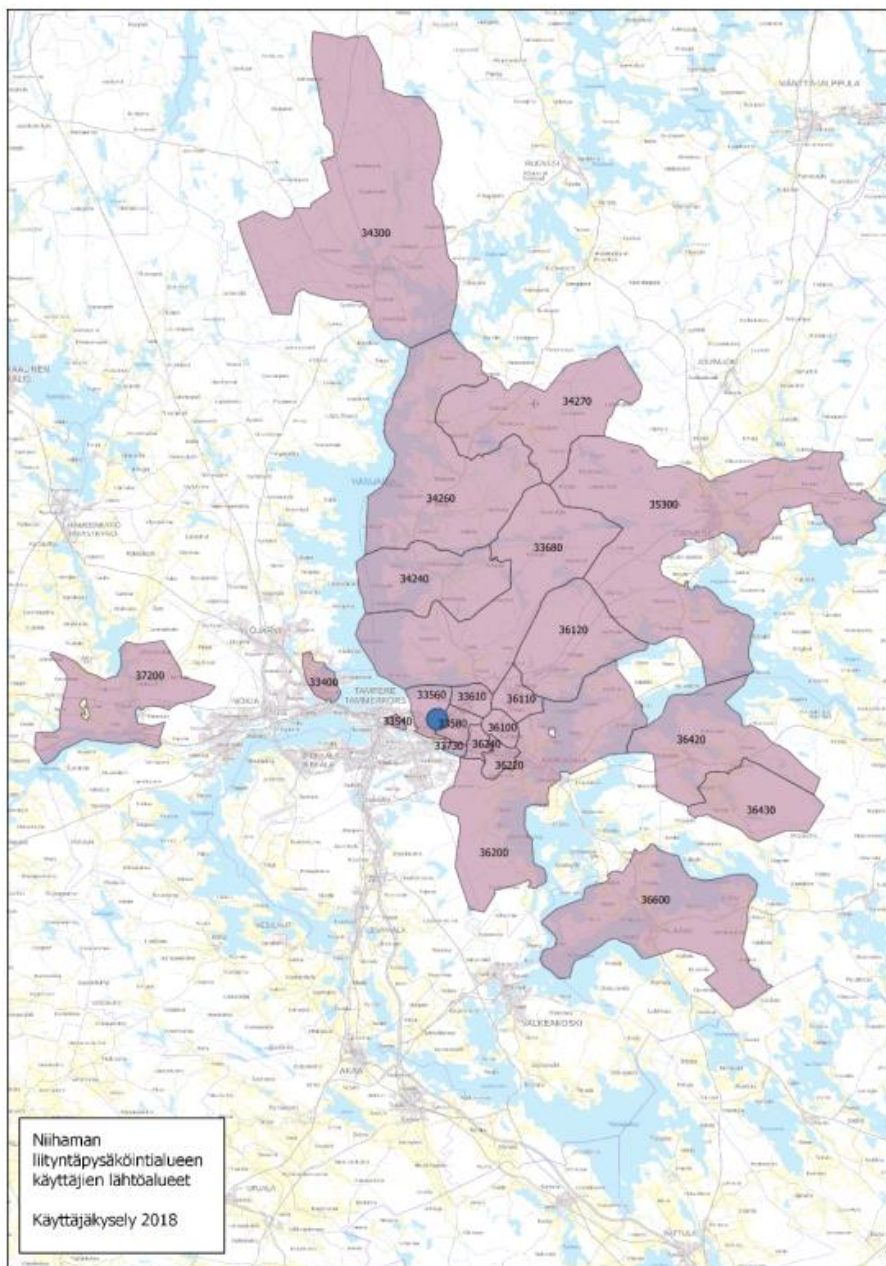
85 % vastaajista arvioi pysäköinnin kestoksi 7 tuntia tai enemmän. Pysäköinnin syy oli 87 %:lla vastaajista työmatka, 6 %:lla opiskelu- tai asiointimatka, ja lopuilla jokin muu. Niihaman liityntäpysäköintialueelta matkaa jatkettiin pääosin joukkoliikenteellä (74 %) tai kimppekyydillä (24 %). 2 % vastaajista jatkoi matkaa pyörällä. Päivittäin Niihaman liityntäpysäköintiä käytti 49 % vastaajista, muutaman kerran viikossa 15 %, ja loput 36 % kerran viikossa tai harvemmin.

Noin 80 % vastaajista kertoi pysäköinnin pääsyyksi pysäköinnin vaikeuden tai hinnan määränpäässä, ja 15 % mukavuuden/sujuvuuden. Useat vastaajat totesivat kuitenkin kaikkien vastausvaihtoehtojen pitävän paikkansa, jolloin yhden pääsyy valinta oli haastavaa. Muita vastausvaihtoehtoja olivat ruuhkien välttäminen ja ajan säästö verrattuna autolla liikkumiseen. Lisäksi vastausvaihtoehtoon ”Muu” oli annettu vastaukseksi edullisuus sekä matkan pituus.

Kaikki vastaajat olivat löytäneet Niihaman liityntäpysäköintialueen helposti ensimmäisellä käyttökerralla, ja varusteisiin oltiin tyytyväisiä. Neljä vastaajaa toivoi alueelle lämmitys-/lataustolppia, ja yhden vastaajan mielestä aikataulunäyttö oli hieman epäselvä. Joukkoliikennetarjonnasta annettiin positiivista palautetta, mutta toisaalta toivottiin, että linjat kulkisivat tasavälisemmin.

Vastaajien postinumeroalueissa painottuivat Itä-Tampereen ja Kangasalan postinumeroalueet kuvan 7 mukaisesti. Jos Niihaman liityntäpysäköintialuetta ei olisi, kyselyn mukaan noin 70 % vastaajista olisi tehnyt koko matkan autolla ja 20 % bussilla.

Niihaman liityntäpysäköinnissä yleisimmät postinumeroalueet (kuva 7) nousevat esiin myös tarkastellessa Teiskontien mittauspisteen kautta ajaneiden postinumeroalueita pidemmällä aikavälillä. Käyttäjäkyselyn vastaajien useimmiten edustamat postinumeroalueet olivat yhtä lukuun ottamatta (34260 Terälahti) kymmenen Teiskontien mittauspistettä pitkällä aikavälillä eniten kuormittavan postinumeroalueen joukossa. Näin ollen liityntäpysäköintialue palvelee juuri niitä postinumeroalueita, joilta saavutaan eniten keskustan suuntaan Teiskontien mittauspisteen kautta.

34240 - Kämmenteisko	11
36200 - Kangasala Keskus	11
33580 - Atala-Linnainmaa	9
33680 - Aitolahdi	9
36100 - Kangasala Asemanseutu	9
36110 - Ruutana	8
36220 - Suorama	7
34260 - Terälahti	6
36420 - Sahalahti Keskus	6
33610 - Olkahinen-Tasanne	5
36240 - Nattari	3
33560 - Takahuhti	2
33730 - Leinola-Vehmainen	2
34270 - Velaatta	2
35300 - Orivesi Keskus	2
36120 - Suinula-Hävisäva	2
36430 - Pakkala	2
33400 - Luoteis-Tampere	1
33540 - Kaleva	1
34300 - Kuru Keskus	1
36600 - Pälkäne Keskus	1
37200 - Siuro	1

Kuva 8 Niihaman liityntäpysäköintialueen käyttäjien asuinalueiden postinumeroalueet ja niiden määrät.

K-Citymarket Turtola (36 liityntäpysäköintipaikkaa)

Turtolassa tehtiin käyttäjähaastatteluja kahtena päivänä toukokuussa. Paikalla oli molempina päivinä vain neljä autoa. Käyttäjää oli vähän, mutta heiltä saatu palaute oli myönteistä. Syksyn laskennoissa (30.–31.10.2018) käyttäjiä oli vielä vähemmän. Laskentojen aikana alueella pysäköi yksi auto klo 10–15, muuten alue oli tyhjä koko vuorokauden. Loka-marraskuussa oli tarkoitus toteuttaa myös käyttäjäkyselyitä, mutta alueelta ei neljänä päivänä tavoitettu yhtäkään pysäköijää. K-Citymarket Turtolan pysäköintialueella on tutkimusten perusteella vain yksittäisiä käyttäjiä satunnaisina aikoina, ja syksyllä pysäköijien määrä oli jopa vähentynyt kesään nähden. Näyttäisi siltä, että autoilijat eivät olleet vielä löytäneet uusia liityntäpysäköintipaikkoja K-Citymarket Turtolassa. Tulosten perusteella tulee miettiä, kuinka aluetta voidaan kehittää vetovoimaisemmaksi, tai tuleeko alueesta luopua pilottijakson jälkeen.

Prisma Koivistonkylä (34 liityntäpysäköintipaikkaa)

Prisma Koivistonkylän liityntäpysäköintialuetta ei K-Citymarket Turtolan tapaan ollut vielä löydetty kesällä 2018. Syksyllä käyttäjiä oli kuitenkin jo jonkin verran. Syksyn käyttöastetutkimus toteutettiin 23.–24.10.2018. Suurimmillaan käyttöaste oli 41 % klo 13. Liityntäpysäköijät saapuivat paikalle pääosin klo 7–9 ja poistuivat klo 16–18 välisenä aikana, mutta liityntäpysäköijien lisäksi alueella pysäköi kauppakeskuksen asiakkaita. Liityntäpysäköintialue oli tyhjä tutkimusajankohtana klo 20–7 välillä.

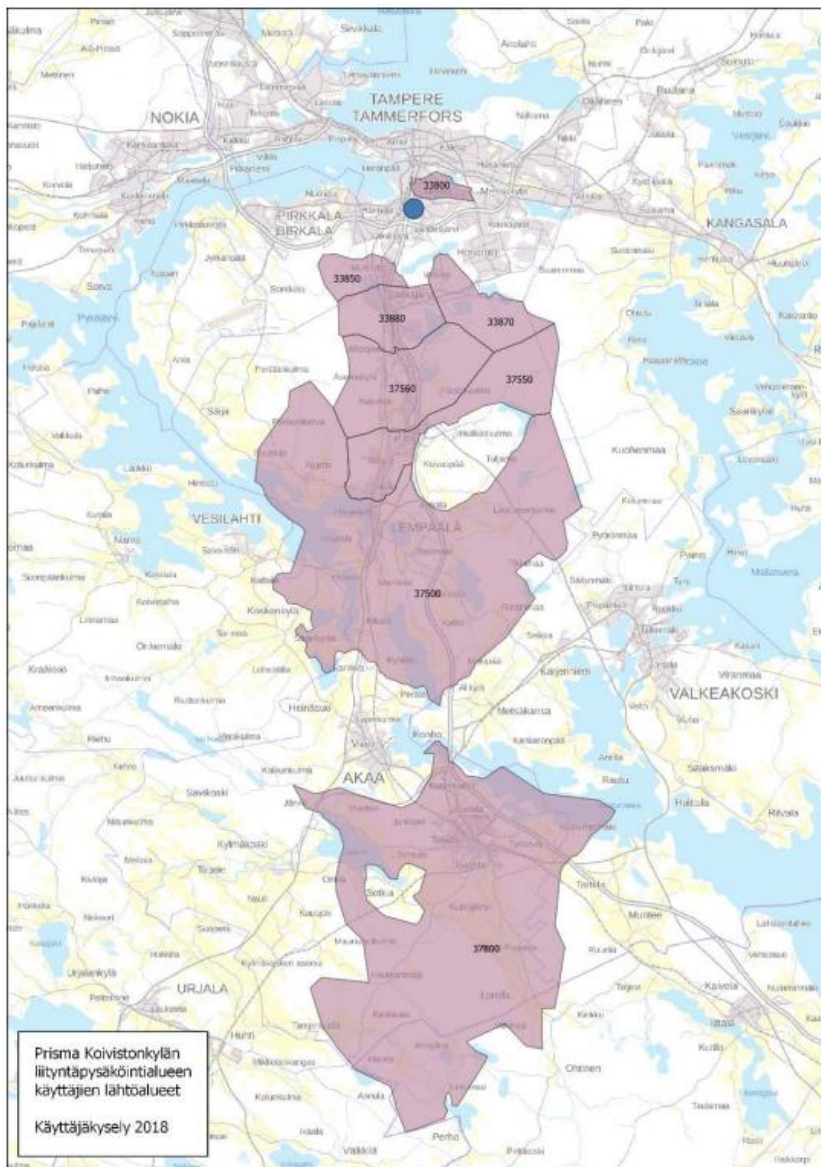
Prisma Koivistonkylän liityntäpysäköintialueen käyttäjäkyselyt (n=16) toteutettiin marras-joulukuussa 2018. Vastaajista 81 % oli pysäköinyt alueella aiemminkin. 69 %:lla vastaajista matkan tarkoitus oli työmatka, ja lopuilla asiointi- tai opiskelumatka. Vastaajista 81 % jatkoi matkaansa joukkoliikenteellä ja loput 19 % kimpakkaydillä. 67 % vastaajista arvioi pysäköinnin kestävän yli 7 tuntia, loput vastaajista vähemmän. Vastaajista 56 % kertoi käyttävänsä liityntäpysäköintialuetta päivittäin tai muutaman kerran viikossa, noin kolmannes satunnaisesti, ja loput 13 % kerran viikossa tai harvemmin.

Pääsyy liityntäpysäköintialueen käyttämiseen oli 56 %:lla vastaajista pysäköinnin hinta määränpäässä, 25 %:lla pysäköinnin vaikeus määränpäässä ja 19 %:lla mukavuus/sujuvuus. Samoin kuin Niihaman tapauksessa, useat vastaajat ilmoittivat kuitenkin kaikkien vastausvaihtoehtojen pitävän paikkansa, jolloin yhden pääsyy valinta oli haastavaa. Syitä olivat siis edellä mainittujen lisäksi ruuhkien välttäminen ja ajansäästö.

Kaikki vastaajat olivat löytäneet Prisma Koivistonkylän liityntäpysäköintialueen helposti ensimmäisellä käyttökerralla; yleisesti paikan sijaintiin, toimivuuteen ja varusteisiin oltiin tyytyväisiä. Yksi vastaaja toivoi alueelle lämmitystolppia. Lisäksi yksi vastaaja toivoi, että vaihtopysäkin bussivuorot olisivat tasavälisempiä. Lähes kaikki vastaajista kertoivat hyödyntävänsä kauppakeskuksen palveluita pysäköinnin yhteydessä.

Vastaajien postinumeroalueissa painottuivat Tampereen eteläiset sekä Lempäälän postinumeroalueet. Jos Prisma Koivistonkylän liityntäpysäköintialuetta ei olisi, noin 70 % vastaajista olisi tehnyt koko matkan autolla ja 25 % bussilla. Loput olisivat hyödyntäneet toista pysäköintialuetta liityntäpysäköintiin.

Prisman liityntäpysäköinnissä yleisimmät postinumeroalueet (kuva 9) nousevat pääosin esiin myös tarkastellessa Lempääläntien mittauspisteen kautta ajaneiden postinumeroalueita pidemmällä aikavälillä. Käyttäjäkyselyyn vastanneiden postinumeroalueista kaksi ei nouse esiin pitkän aikavälin kymmenen kuormittavimman postinumeroalueen tarkasteluissa (33850 – Tampere 74 Multisilta ja 37800 Akaa Toijala).

37560 - Lempäälä - Kulju	4
37550 - Lempäälä - Kuivaspää	3
33870 - Tampere 87 - Vuores	2
37500 - Lempäälä	2
33880 - Lempäälä - Sääksjärvi	2
33800 - Tampere 80 - Nekala, Vihioja, Jokipohja	1
33850 - Tampere 85 - Multisilta	1
37800 - Akaa - Toijala	1

Kuva 9 Prisma Koivistonkylän liittymäpysäköintialueen käyttäjien asuinalueiden postinumeroalueet ja niiden määrät.

IKEA Tampere (noin 70 liittymäpysäköintipaikkaa)

IKEA Tampereen liittymäpysäköintialueen käyttöastetutkimus toteutettiin 24.–25.10.2018. Tutkimuksessa havaittiin, että aluetta ei käytetä liittymäpysäköintiin, vaan käyttäjät ovat tavaratalon asiakkaita. Käyttöaste vaihteli epätasaisesti päiväsaikaan (klo 11–19) 20–50 % välillä, ja yöaikaan klo 22–9 pysäköintialue oli tyhjä.

Marras-joulukuussa IKEA Tampereen liittymäpysäköintialueella oli tarkoitus toteuttaa myös käyttäjäkyselyitä, mutta neljänä päivänä alueelta ei tavoitettu yhtään liittymäpysäköijää. Tulosten perusteella tulee miettiä, kuinka aluetta voidaan kehittää vetovoimaisemmaksi liittymäpysäköijille, tai tuleeko alueesta luopua pilottijakson jälkeen.

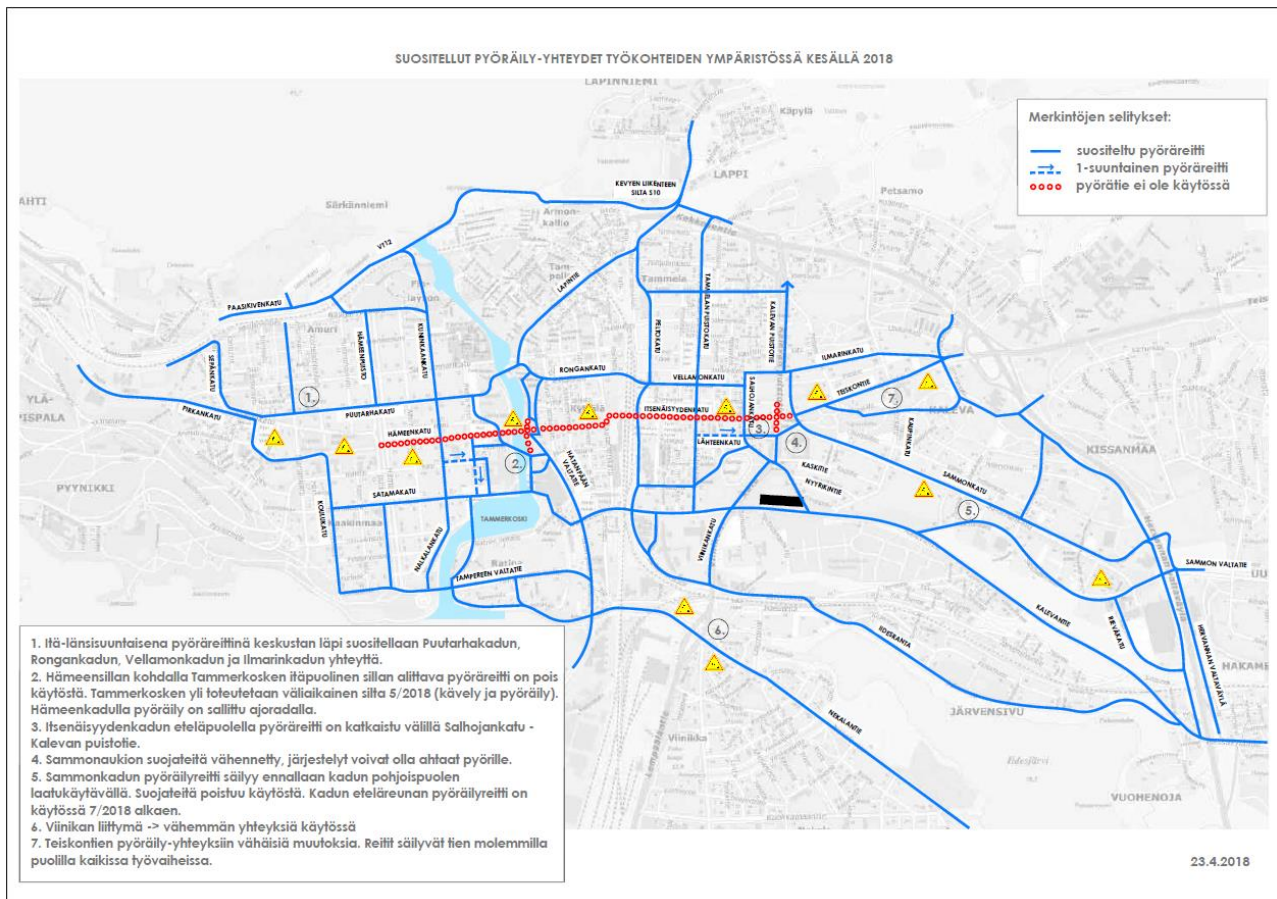
Toimenpidekokonaisuus 2: Kävely ja pyöräily

Pyöräilyn ja kävelyn toimenpidekokonaisuus muodostuu seuraavista toimenpiteistä, jotka on esitelty myöhemmin tarkemmin:

- Pyöräilyn pääreitit keskustassa rakentamisen aikana vuonna 2018
- Kävelyn ja pyöräilyn etäisyysvyöhykekartta
- Kävelyn ja pyöräilyn markkinointi

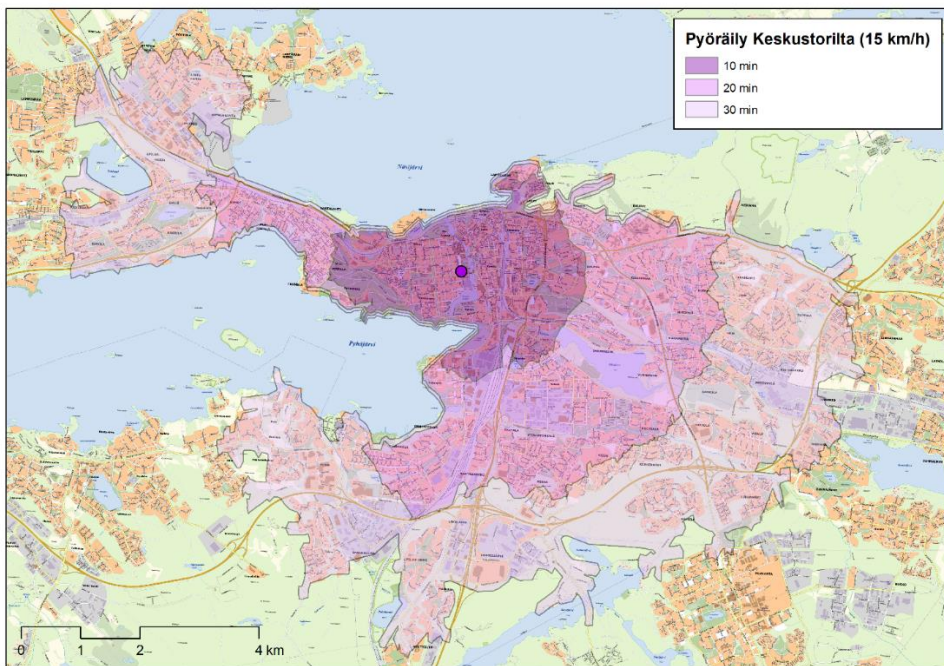
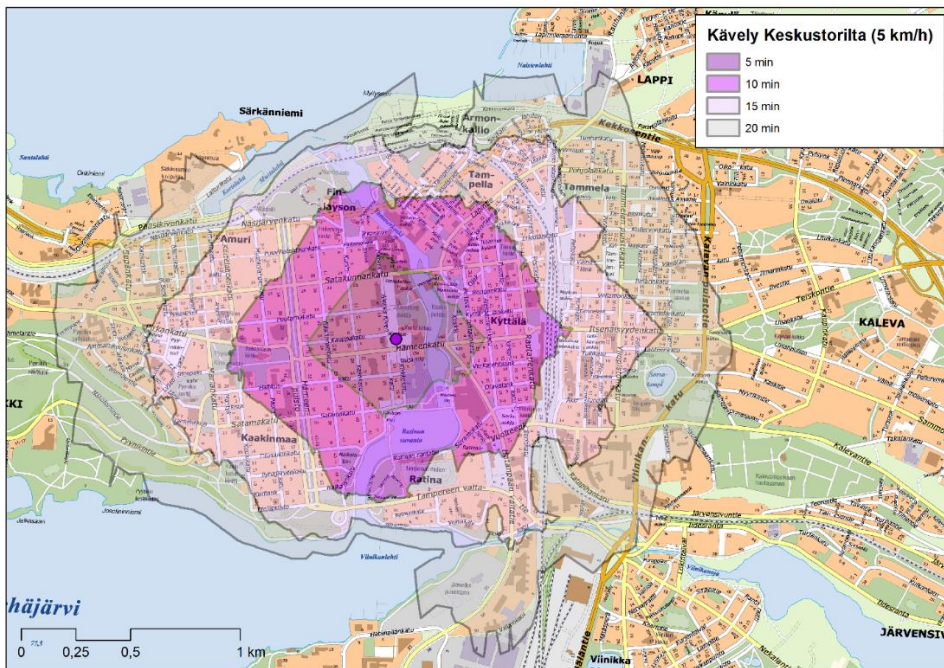
Pyöräilyn pääreitit sekä kävelyn ja pyöräilyn etäisyysvyöhykkeet

Työnaikaiset järjestelyt muuttavat pyöräilyolosuhteita suuresti, ja koordinoimattomina yksittäisten työmaiden takia reitti saattaa poukkoilla kadun puolelta toiselle heikentäen liikkumisen sujuvuutta merkittävästi. Tampereen kaupunki on laatinut kartan pyöräilyn rakentamisen aikaisista suositelluista reiteistä keskusta-alueella. Kartan on tarkoitus toimia sekä viestinnän välineenä että myös ohjeena urakoitsijoiden suuntaan siitä, millä reiteillä pyöräilyn sujuvuuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota työnaikaisissa järjestelyissä. Näillä reiteillä pyritään takaamaan sujuva ja esteetön liikkuminen rakentamisesta huolimatta. Nyt laadittu kartta koskee kesän 2018 rakentamisen tilannetta.

Kuva 10 Suositellut pyöräily-yhteydet työkohteiden ympäristössä kesällä 2018.

Kävely ja pyöräily ovat yllättävän nopeita tapoja liikkua keskusta-alueella. Kävely- ja pyöräilyetäisyyksien visualisoinnin tavoitteena on herättää liikkujat huomaamaan kävelyn ja pyöräilyn näppäryyden. Kävelyn etäisyysvyöhykkeistä laaditaan kartta, joka kuvastaa, kuinka kauas 5, 10, 15 ja 20 minuutissa pääsee kävellessä keskustasta. Vastaavasti pyöräilystä laaditaan kartta 10, 20 ja 30 minuutin etäisyyksistä. Karttoja käytetään markkinoinnissa ja viestinnässä esimerkiksi ajatuksella ”viidessä minuutissa perillä”.

Kuva 11 Kävely- ja pyöräilyvyöhykeanalyysit markkinointimateriaalin laatimista varten.

Pyöräilyn ja kävelyn markkinointi ja kampanjat

Pyöräilyn ja kävelyn markkinoinnilla ja kampanjoilla halutaan rohkaista ja kannustaa etenkin autoilijoita kokeilemaan kävelyä tai pyöräilyä, ja sitä kautta siirtyä kestävien liikukumismuotojen vakituiksi käyttäjiksi. Kampanjat ja markkinointi kohdistuvat myös nykyisille kävelijöille ja pyöräilijöille. Vuoden 2018 pyöräilyviikolla teemana ovat etenkin perheet.

Toukokuun pyöräilyviikolle järjestettiin jälleen monipuolinen ohjelma kaupungin eri yksiköiden ja paikallisten järjestöjen, erityisesti Tampereen polkupyöräilijät ry:n, kanssa. Viikon kustannuksia jaettiin eri yksiköiden kesken.

Kaupungin toisen liikkumisen ohjauksen hankkeen pyörälainaamon sähköpyörät ja lastenkuljetuskärryt olivat pyöräilyviikon pyöräparaatissa ja avajaistapahtumassa testattavissa ja erityisesti sähköpyörät kiinnostivat kovasti kaupunkilaisia. Myös pyöränhuollossa riitti asiakkaita. Viikon aikana järjestettiin myös runsaasti erilaisia pyörälenkkejä, perhepyöräretkestä sinkkulenkkiin ja panimopyöräilyyn. Pyörämatkailulta Osmo Soininvaaran johdattamana oli suosittu, kuten perinteinen pyöräilijöiden aamupala. Prismasta ja XXL:n kanssa järjestettiin yhteistyössä Pyörällä kauppaan päivän tapahtuma, joka tavoitti hyvin ihmisiä. Viikko sai mukavasti näkyvyyttä Aamulehdessä, Ylellä ja Tamperelaisessa. Lisäksi YLE julkaisi etukäteen Areenassa kesällä lähetetyn pyöräilyaiheisen lastenohjelmansa.

Kaupunki yhdessä Tampereen seudun kanssa haastoi Tampereen seudun työntekijä henkilöstönsä pyöräilyn edistämiseen ja sillä kisailuun. Vuoden pyöräilymyönteisimmiksi työnantajiksi valittiin Insta Group Oy ja Pirkkalan kunnan Pihlajakoti. Voittajatyöpaikat palkittiin pyöränhuoltotapahtumalla.

Heinäkuuksi tarjottiin käyttöön kaksi sähköpyörää Tampereen kaupungin ja tytäryhtiöiden työntekijöille järjestetyn arvonnasta. Arvottavat pyörät olivat kaupungin toisen liikkumisen ohjauksen hankkeen, pyörälainaamon, pyöriä, joihin ei tullut varauksia heinäkuuksi. Arvontaan osallistui noin 500 työntekijää, joten kiinnostus sähköpyöriin on suurta.

Liikkujan viikon markkinoinnin yhteydessä oli esillä myös pyöräily ja kävely ja tapahtumilla kannustettiin erityisesti perheitä pyöräilemään. Liikkujan viikon pyöräilytapahtumia järjestettiin kolmella päiväkodilla ja ne oli kytketty kaupungin toiseen liikkumisen ohjauksen hankkeeseen eli pyörälainaamatoimintaan. Liikkujan viikolla järjestettiin myös Ekumuuvit-kuvakilpailu Instagramissa, jossa kannustettiin ihmisiä jakamaan oma ekomuuvinsa, kestävän liikkumisen kuva. Palkinnoksi arvottiin kahdelle sähköpyörä käyttöön 3 kuukaudeksi.

Kuukauden paikalliset

Sähköpyöräarvonta

Oletko töissä heinäkuun ja haluaisit kokeilla työmatkojen kulkemiseen sähköpyörää tai sopisiko lomasuunnitelmiin sähköpyöräkokeilu?

Tampereen kaupungin ja tytäryhtiöiden työntekijöille järjestetään arvonta, jossa voi voittaa Helkama-sähköpyörän maksuttomaan kokeiluun heinäkuuksi. Arvottavia pyöriä on kaksi. Arvonnasta järjestää liikennejärjestelmän suunnittelu-yksikkö ja tavoitteena on kannustaa henkilöstöä pyöräilyyn työmatkoilla ja vapaa-ajalla. Sähköpyörät ovat osa liikkumisen ohjauksen hanketta, johon on saatu Liikenneviraston hankeavustusta.

Osallistu arvontaan 10.6. mennessä »

Telia FI 15.05 100 %
vapauttavat Instagramin kaikesta vastuusta.

P.S. Kannattaa seurata kaupungin Instagram-profiilia muuten vaankin. Siellä fiilistellään.
<https://www.instagram.com/tamperekaupunki>

Kuva 12 Sähköpyöräarvonta Tampereen kaupungin ja tytäryhtiöiden työntekijöille ja liikkujan viikolla järjestetty Ekumuuvit kuvakilpailu Instagramissa.

Lisäksi lokakuussa Tampere-päivänä järjestetään kuvasuunnistus pyöräilijöille yhteistyössä Moro-lehden kanssa. Tampere-päivänä järjestettiin pyörälainaamo-hankkeeseen linkittyen Laikunlavalla sähköpyörien, pyöräkärkyjen ja peräpyörien kokeilumahdollisuus, mikä oli erittäin suosittu osittain sateisesta säästä huolimatta. Kokeilijoita oli arvioiden mukaan 300-400, joten kokeilumahdollisuuksille on suuri tarve. Moni harkitsee oman sähköpyörän tai perheen kasvaessa lastenkuljetusvälineen hankkimista, mutta haluaa testata pyörää ennen ostopäätöstä.

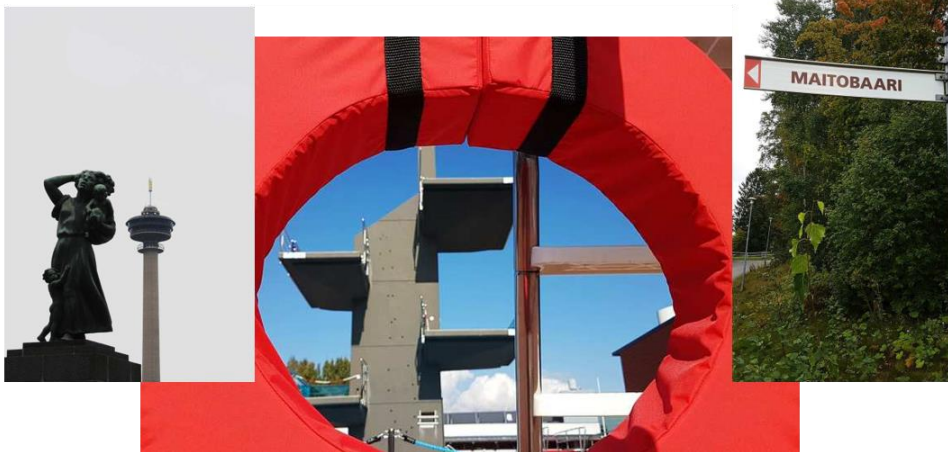
Kävelyn ja pyöräilyn vyöhykekarttojen hyödyntämistä jatketaan tulevana keväänä.

Moro Kilpailut ja kyselyt

Osallistu Moron ja Tampereen kaupungin suureen kuvasuunnistukseen sunnuntaina! Tunnistatko nämä tutut paikat?

Tampereen päivän juhlinnassa voi reippailla vinkkien perusteella ja voittaa sähköpyörän kolmeksi kuukaudeksi.

27.9.2018 12.20 – PÄIVITETTY 29.9.2018 11.05

Kuva 13 Pyöräilijöille järjestettyä kuvasuunnistuksesta tiedotettiin Moro-lehdessä. Etsittäviä rasteja oli yhteensä kahdeksan. (Moro 27.9.2018).

Toimenpidekokonaisuus 3: Joukkoliikenteen markkinointi ja kampanjat

Joukkoliikennekampanjoilla halutaan rohkaista ja kannustaa etenkin autoilijoita kokeilemaan kestävästä liikkumismuotoa, ja sitä kautta muuttamaan liikkumistapojaan vannoutuneesta autoilijasta vähintään liikkumisen sekakäyttäjäksi. Vuonna 2017 kaupunki toteutti yhden kohdennetun joukkoliikenteen ja liityntäpysäköinnin suoramarkkinointikampanjan Kangasalle, jonka tulokset olivat rohkaisevia. Samaa hyväksi havaittua konseptia hyödynnettiin myös syysyllä 2018.

Vuonna 2018 on jatkettu ja kehitetty edelleen kohdennettuja joukkoliikenteen markkinointi- ja viestintäkampanjoita. Joukkoliikennettä on markkinoitu yhdessä liityntäpysäköinnin kanssa muun muassa uusien liityntäpysäköintialueiden avajaisissa. Liikkujan viikolla syyskuussa liityntäpysäköintiä ja joukkoliikennettä markkinoitiin mm. bussinperämainoksilla, suoramarkkinointikampanjalla (kirje, lehti-ilmoitus + sosiaalinen media) Lempäälän ja Vesilahden valituille postinumeroalueille sekä liityntäpysäköintialueilla.

Kuva 14 Liityntäpysäköinnin markkinointia bussissa ja liityntäpysäköintialueella.

Suoramarkkinointikampanja sisälsi tietoa joukkoliikenteestä, uusista liityntäpysäköintialueista sekä lippuedun uusille matkakortin hankkijoille. Suoramarkkinoinnilla tavoitettiin noin 11 000 taloutta ja saatiin reilut 200 uutta matkakortin käyttäjää. Suoramarkkinointikampanja oli yhdistetty Facebook-markkinointiin. Liityntäpysäköintialueiden markkinointitapahtumissa tarjottiin niin ikään joukkoliikenteen lippuetu, jonka otti käyttöön 86 uutta matkakortin käyttäjää. Uusien matkakorttien hankkijoiden tekemistä matkoista ei valitettavasti ole saatavilla dataa. Tämä pitää vastaavien kampanjoiden yhteydessä jatkossa ratkaista, jotta suorakampanjoiden vaikutuksia voidaan tarkemmin arvioida.

Vietä Liikkujan viikkoa 16.-22.9.2018
ANNA AUTOLLESI VAPAAPÄIVÄ

Kokeile liityntäpysäköintiä – helppoa ja ilmaista

Liikkujan viikolla Nysse palkitsee liityntäpysäköinnin käyttäjiä ylätasylahjoilla! Vältä ruuhkat, jätä auto liityntäpysäköintialueelle ja jatka matkaa Nysseen. Tutustu lisää osoitteessa nysse.fi

Liityntäpysäköintialueet Tampereella

1. IKEA Tampere (17.9. alkaen)
2. Prisma Koivistonkylä
3. K-Citymarket Turtola
4. Niihaman liityntäpysäköinti

20 € arvopippu Nysse-matkakortin hankkijalle

Uudet Nysse-matkakortin hankkijat saavat kortille valmiiksi 20 euron arvopipun. Tarjous on voimassa vain Liikkujan viikolla xx-22.9.2018 ja koskee ainoastaan Lempäälän ja Vesilahden postinumeroselektioita asuvia henkilöitä. Nysse-kortti maksaa 5 euroa.

Matkakortin voi hankkia joko Nella Nettitalutuspalvelun kautta osoitteesta nella.tampere.fi (vaatii pankkitunnuksen) tai poikkeamalla asiakaspalvelussamme (Frencellinaukio 2 B).

Tarjous on voimassa xx.-22.9.2018

Kulje viisaasti

KOKEILE NYSSEÄ! ILMAINEN MATKA

Tämä lippu käy maksuvälineenä sinussa Nysse-busseissa vyöhykkeillä A-B ja oikeuttaa yhteen ilmaiseen matkaan. Lippu ei voi maksaa yötyksiä. Linkkaa lippu laukun ja anna lippu kuljettajalle bussin noustessa.

Voimassa 20.9.-20.10.2018

FIKSU KYTTI, HELPPO TÄSSÄ, NYSSE KULKEE LEMPÄÄLÄSSÄ

- Nysse vie myös vetovoimaiseen Vesilahteen

Nysse kyydissä matkustat edullisesti ja kätevästi!

1,88 €/matka Kahden vyöhykkeen matka esimerkiksi Säksjärveltä Tampereen keskustaan (aikuisen hinta Nysse-kortille ladattuna arvopipulla).

1,10 €/matka Kolmen vyöhykkeen matka esimerkiksi Lempäälän keskustasta Tampereen keskustaan (keskimääräinen hinta Nysse-kortille ladattuna 360 vrkn kausilipulla, kun matkustaminen on päivittäistä).

Voit myös yhdistää Nysse ja VR:n palvelut. Yhdistelmälippu Nysse + VR sisältää junalipun välillä Lempäälä - Tampere sekä bussimatkan vyöhykkeillä A-C tai A-E.

Matkusta joustavasti eri vyöhykkeillä

Tiesitkö, että kolmen vyöhykkeen matkoilla vaihto-oika on kaksi tuntia? Vaihto-oikana voit maksutta vaihtaa bussista toiseen lipun voimassaolovyöhykkeillä.

Nysse palvelee Lempäälästä ja Vesilahdelta

50	Lempäälä-Haurala/Laasonpöytä - Tampere, Koskipuisto
51	Valkeakoski - Lastenkeskus - (Ideapark) - vt. 3 - Tampere, linja-autosama
52	Valkeakoski - Lempäälä - Ideapark - Kulu - Tampere, Peltolampi - Tampere, linja-autosama
53	Narva - Vesilähti - Lempäälä - Ideapark - Tampere, Keskustori
54	Lempäälä - Sääksjärvi
55	Lempäälä - Laitanen
56	Sääksjärvi - Hervanta

Hyppää Nysse kyytiin!

Tutustu palveluimme ja edullisiin lippuvaihtoehtoihin osoitteesta nysse.fi

Kuva 15 Joukkoliikenteen suoramarkkinointikirje.

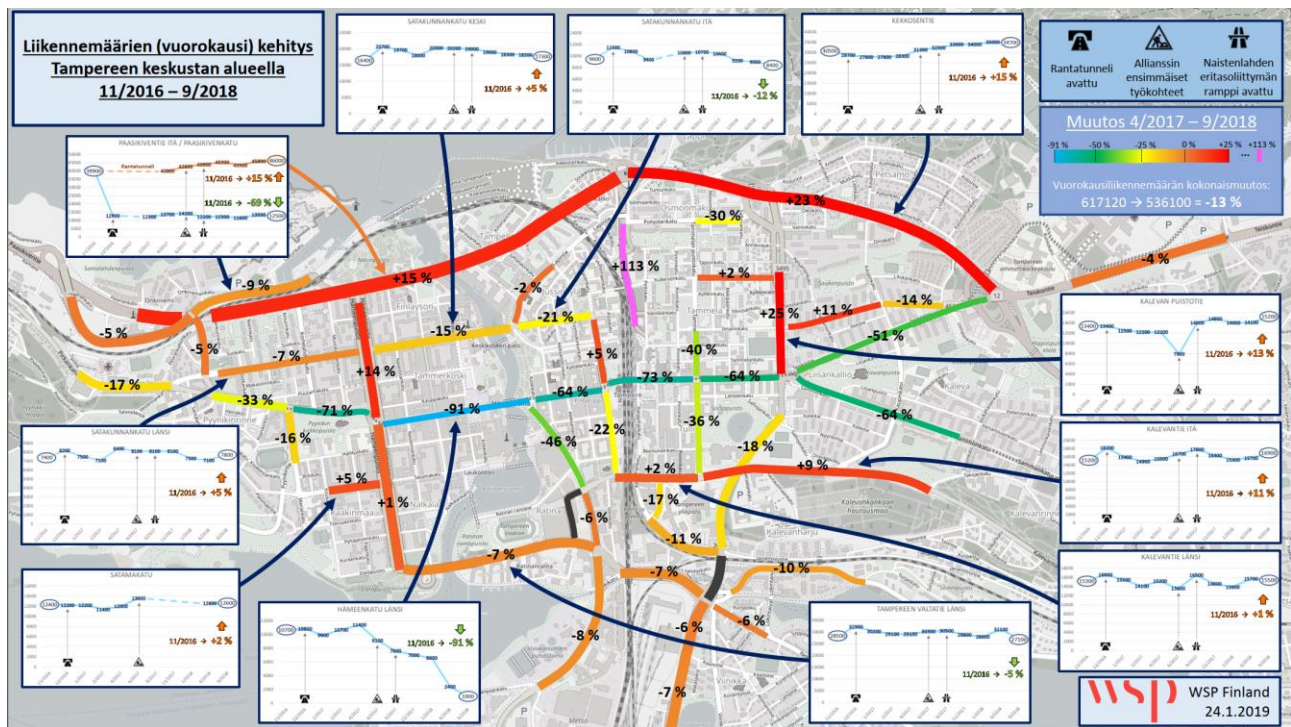
Kohdistetun markkinoinnin lisäksi toteutettiin Liikkujan viikolla hyvän mielen kiitoskampanjoita Nyssen runkolinjoilla. Promoottorit toivottivat hyvää liikkujan viikkoa ja jakamassa heijastimia. Viime vuoden liikkumisen ohjauksen hankeavustuksella toteutettu radiomainos ”Rassaako ruuhkat” pyöri liikkujan viikolla Radio Cityssa, Radio 957:ssa ja Iskelmällä.

Kuva 16 Joukkoliikenteen promoottoreita Liikkujan viikolla.

Toimenpiteiden vaikutusten seuranta ja tavoitteiden toteutuminen

Tampereen kaupunki pitää tärkeänä seurata toteutettujen liikkumisen ohjauksen toimenpiteiden vaikutuksia sekä toisaalta myös liikenteen ja liikkumisen muutoksia rakentamisen aikaisissa muuttuvissa olosuhteissa. Raitiotien rakentamisen käynnistyttyä Tampereen kaupunki alkoi seurata muun muassa liikennemääriä (kuva 8), joukkoliikenteen matka-aikoja keskustan alueella ja rakentamiskohteissa. Seurannan avulla voidaan tunnistaa tehokkaat toimenpiteet. Vaikutustietoa hyödynnetään toimenpiteitä suunniteltaessa ja liikennejärjestelyjen muutoksiin varautuessa sekä myös markkinoinnissa ja viestinnässä muuttamaan mielikuvia rakentamisen aikaisen liikenteen ja liikkumisen toimivuudesta.

Kuva 17. Liikennemäärien kehitys Tampereen keskustan alueella 11/2016—9/2018.

Merkittävien kaupunkikehitys- ja liikennehankkeiden rakentamisen aikaiselle liikkumisen ohjaukselle määritettiin vuonna 2017 tavoitteet ja mittarit, jotka ovat edelleen valideja. Seurantamittariston muuttumattomuudella voidaan varmistaa seurannan jatkuvuus ja tulosten vertailukelpoisuus. Sen sijaan tavoitteisiin tehtiin pieniä tarkennuksia.

Toteutettujen toimenpiteiden vaikutuksia ja asetettujen tavoitteiden saavuttamista seurataan seuraavilla keskeisillä mittareilla. Mittarit on esitetty kullekin tavoitteelle erikseen:

- **Tavoite:** Henkilöautoliikenteen määrä vähenee rakennuskohteissa sekä ruuhka-aikoina että vuorokausitasolla 25–40 % ja säilyy alhaisena. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää sekä liikkumisen ohjauksen toimenpiteitä että henkilöautoliikenteen liikenteen ohjausta.
- **Mittari:** Henkilöautoliikenteen määrä ruuhka-aikana ja vuorokaudessa (liikenteen laskentatieto rakennuskohteen läheisyydessä sijaitseissa mittauspisteissä ennen rakentamista ja rakentamisen aikana, säännöllinen seuranta)
 - o Keskustaan saapuvan liikenteen määrää pääkaduilla on seurattu kuukausittain sekä ajankohtina, joina liikennejärjestelyt muuttuvat merkittävästi. Seuranta perustuu liikennevaloista saatavaan tietoon. Keskustan katuverkolla rakentamiskohteissa

liikennemäärät ovat vähentyneet 51–91 %. Myös pääsisääntuloväylillä liikenne on vähentynyt, mutta maltillisemmin noin 4–17 %. Liikenne on myös hakautunut osin uusille reiteille. Keskustaan saapuva liikenne (vuorokausiliikenne) on vähentynyt kokonaisuudessaan 13 % huhtikuun 2017 ja syyskuun 2018 välisenä aikana liikennevaloista saatavan aineiston mukaan.

- **Tavoite:** Vähentyneestä henkilöautoliikenteen määrästä mahdollisimman monen tavoitellaan siirtyvän kestävien kulkutapojen käyttäjiksi.
- **Mittari: Joukkoliikenteeseen siirtyneiden osuus (tätä voidaan selvittää myöhemmin vuosina mahdollisen laajemman liikennetutkimuksen tai joukkoliikennetutkimuksen yhteydessä)**
 - o Seurantatieto ei ole saatavissa tämän hankkeen aikana. Selvitetään seuraavan laajemman liikennetutkimuksen tai joukkoliikennetutkimuksen yhteydessä.
- **Tavoite:** Joukkoliikenteen käyttö lisääntyy liityntäpysäköintialueiden läheisyydessä.
- **Mittari: Joukkoliikenteen nousijamäärä liityntäpysäköintialueiden läheisyydessä (nousijamäärä matkakorttiaineistosta ennen rakentamista ja rakentamisen aikana, säännöllinen seuranta)**
 - o Niihaman pysäkin (5119) nousijamäärät ovat nousseet selvästi liityntäpysäköintialueen käyttöönoton myötä. Vuonna 2016 viikolla 43 (maanantaista perjantaihin) nousijoita oli 531, vastaavana ajankohtana vuonna 2017 nousijoita oli 764 ja vuonna 2018 nousijoiden määrä oli 990.
- **Tavoite:** Toimenpiteillä tavoitellaan pysyviä kulkutapamuutoksia, sillä esimerkiksi raitiotien rakentamisen aikaisista ratkaisuista merkittävä osa vähentää henkilöautoliikenteen kapasiteettia pysyvästi Tampereen keskustassa ja sen lähiympäristössä.
- **Mittari: Henkilöautoliikenteen määrä ja joukkoliikenteen käyttäjämäärä vuosi rakennuskohteen valmistumisen jälkeen (henkilöautoliikenteen mittauspisteet rakennuskohteen läheisyydessä, joukkoliikenteen nousijamäärät kohdealueella matkakorttiaineistosta)**
 - o Seurantatieto ei ole saatavissa tämän hankkeen aikana.
- **Tavoite:** Tavoitteena on liityntäpysäköinnin vakiinnuttaminen uutena toimintamallina. Liityntäpysäköintialueilla tavoitellaan yli 60 %:n käyttöastetta. Lisäksi tavoitteena on toimivan toimintamallin muodostaminen kolmansien osapuolten kanssa toteutettavaan liityntäpysäköintiin.
- **Mittari: Liityntäpysäköintialueiden käyttöaste ja käyttökokemukset (säännölliset käyttöastelaskennat), kokemukset yhteistyössä kolmansien osapuolten kanssa yhteistyössä toteutetusta liityntäpysäköinnistä**
 - o Niihaman liityntäpysäköintialueen käyttöasteen on havaittu olevan hyvin korkea (kuormitusaste syksyn 2018 laskennoissa jopa yli 100 %). Muut liityntäpysäköintialueet (Turtola, Koivistonkylä ja Ikea) avattiin vuonna 2018, ja laskentojen mukaan autoilijat eivät ole niitä vielä löytäneet. Koivistonkylän Prisman liityntäpysäköintialueella kuormitusaste oli laskenta-ajankohtana 41 %. Muiden liityntäpysäköintialueiden käyttöasteet olivat hyvin alhaisia, ja alueita on osin käytetty muuhun kuin liityntäpysäköintiin.
- **Tavoite:** Tampereen kaupunki haluaa olla rakennushankkeiden aikaisen liikkumisen ohjauksen toteuttajana edelläkävijä niin Suomessa kuin kansainvälisestikin. Muodostaa hyviä, tehokkaita ja vaikuttavia toimintatapoja rakentamisen aikaiseen liikkumisen ohjaukseen.
- **Mittari: Kotimaiset ja ulkomaiset esitelmät ja julkaisut aiheesta sekä kotimaisten ja ulkomaisten yhteydenottojen määrä**

- Vuonna 2018 rakennushankkeiden aikaista liikkumisen ohjauksen hanketta on esitelty maaliskuussa Tampereella järjestetyssä eurooppalaisten kaupunkien SUMP-seminaarissa, ECOMM-seminaarissa Uppsalassa toukokuussa sekä Väylät ja Liikenne -päivillä Tampereella syyskuussa.
- **Tavoite:** Kehittää Tampereen kaupunkiseudulle pysyvä toimintamalli, jolla liikkumisen ohjauksen toimenpiteitä voidaan tehokkaasti kohdentaa nykyisille autoilijoille.
- **Mittari: Toimintamallin käytön laajuus jatkossa**
 - Rekisteritunnistuspalvelu on toteutettu kolmella kiinteällä mittauspisteellä. Lisäksi käytössä on ollut kolme siirrettävää mittaria, joita on hyödynnetty mm. läpiajoliikenteen laskemisessa.

Lisäksi hankkeen vaikuttavuus kytkeytyy erittäin vahvasti Tampereen kaupunkistrategian ja Tampereen kaupunkiseudun kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman tavoitteisiin, seurantaan ja mittareihin.

Tampereen kaupunkistrategiassa kestävän yhdyskunnan osalta on määritetty muun muassa seuraavia viisaaseen liikkumiseen liittyviä strategisia painotuksia vuodelle 2025:

- Joukkoliikenne ja pyöräily ovat sujuvia liikkumisvaihtoehtoja. Kaupunkiraitiotie on joukkoliikenteen kärkihanke.
- Kaupungin asuntokanta ja asuinalueet houkuttelevat monipuolisuudellaan ja tarjoavat mahdollisuudet kestäviin elämäntapoihin ja yhteisöllisyyteen.
- Tampere on ilmastopolitiikan edelläkävijä. Hiilidioksidipäästöjen määrä on vähentynyt 40 % vuoden 1990 tasosta vuoteen 2025 mennessä. Liikenteen osalta hiilineutraalisuustavoitteeseen pääseminen edellyttää päästöjen vähentämistä 55 %.

Asetettujen tavoitteiden toteutumista mitataan muun muassa seuraavilla mittareilla:

- Joukkoliikenteen kulkutapaosuus
- Joukkoliikenteen käyttäjämäärä
- Kävelyn ja pyöräilyn kulkutapaosuudet
- Pyöräilijöiden määrä laskentapisteissä
- CO₂-päästöjen määrä ja päästöt/asukas

Tampereen kaupunkiseudun kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmassa kävelyn ja pyöräilyn visio 2030 on kirjattu seuraavasti: ”Tampereen kaupunkiseudulla kävellään ja pyöräillään merkittävästi nykyistä enemmän. Kaupunkiseutu on kestävän liikkumisen esimerkkialue Suomessa.” Numeeriseksi tavoitteeksi on asetettu 50–60 prosentin kävelyn ja pyöräilyn yhteenlaskettu kulkutapaosuus vuoteen 2030 mennessä.

Arvio hankkeen vaikuttavuudesta

Tampereen kaupunki seuraa edelleen jatkuvasti muun muassa liikennemäärien kehittymistä rakennushankkeiden edetessä. Liikennemäärien muutokset keskusta-alueella ovat kehittyneet tavoitteissa esitetyn suuntaisesti. Keskustaan saapuva liikenne (vuorokausiliikenne) on vähentynyt kokonaisuudessaan 13 % huhtikuun 2017 ja syyskuun 2018 välisenä aikana liikennevaloista saatavan aineiston mukaan.

Syksyllä 2018 toteutetulla kohdennetulla markkinoinnilla Lempäälän ja Vesilahden valituille postinumeroalueille tavoitettiin noin 11 000 kotitaloutta. Suoramarkkinointikampanjalla saatiin reilut 200 uutta matkakortin käyttäjää. Liityntäpysäköintialueilla tarjottuun joukkoliikenteen lippuettuun tarttui puolestaan 86 henkilöä. Liityntäpysäköinnin ”Vapaus miksata” -markkinointivideo tavoitti kaikkiaan 28 904 henkilöä.

Hankkeen toiminta-alue sekä yhteistyösapuolien ja tärkeimpien kohderyhmien saavuttaminen

Hankkeen toimialue on seudullinen (Tampereen kaupunki ja Tampereen kaupunkiseutu). Keskeisiä yhteistyösapuolia ovat Tampereen kaupungin kaikki palvelualueet (Kaupunkiympäristön, Hyvinvoinnin sekä Elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualueet), Tampereen ympärys-kunnat, Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä, Raitiotieallianssi ja kauppaliikkeet. Hankkeen tärkeimmät kohderyhmät ovat ensisijaisesti kohdealueiden henkilöautoilijat, mutta myös kohdealueiden ja rakentamiskohteiden kaikki muut liikkujat.

Hankkeen tärkein kohderyhmä ovat kohdealueiden henkilöautoilijat. Tämä kohderyhmä on pystytty rekisteritunnistuspäalvelun avulla täsmentämään. Hankkeen yhteistyösapuolista Tampereen kaupungin eri palvelualueiden kanssa tehdään jatkuvaa vuorovaikutusta ja yhteistyötä. Kauppaliikkeiden kanssa on tehty yhteistyötä liityntäpysäköinnin osalta.

Liitteet

- Liite 1. Analyysi mittauspisteiden havainnoista
- Liite 2. Läpiajoliikenne postinumeroalueittain
- Liite 3. Liityntäpysäköintialueiden kriteerikehikko